

**Informacja dotycząca odry**  
*w związku z wystąpieniem na terenie powiatu/gminy/szkoły przypadków zachorowań oraz  
ryzykiem wystąpienia kolejnych zachorowań u osób wrażliwych*

**1. Opis sytuacji epidemiologicznej w Polsce**

Zachorowania na odrę w Polsce występują sporadycznie i są związane przede wszystkim z zawlekaniami choroby z zagranicy - pojedyncze przypadki u osób podróżujących, w tym cudzoziemców. Zachorowania o charakterze i rozmiarach ognisk epidemicznych mogą wystąpić jedynie wśród społeczności lokalnych lub środowisku szkolnym, w których stopień uodpornienia dzieci i dorosłych jest niewystarczający dla uzyskania tzw. odporności zbiorowiskowej, która powstaje gdy liczba osób uodpornionych w danym środowisku osiąga co najmniej 95%.

Indywidualne ryzyko zachorowania na odrę występuje natomiast u każdej osoby, która nie była szczepiona przeciw tej chorobie (lub jej wcześniej nie przechorowała). Stosowanie szczepień ochronnych ma zasadnicze znaczenie w zapobieganiu zachorowaniom na odrę i ze względu na wysoką zaraźliwość choroby oraz jej przenoszenie się drogą powietrzną nie może być zastąpione jakimikolwiek innymi środkami ochrony.

**2. Informacje nt. szczepień przeciwko odrze w Polsce**

Wszystkim osobom, które nie zrealizowały pełnego cyklu szczepień zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych zaleca się ich jak najszybsze uzupełnienie.

W Polsce obowiązkiem szczepień przeciw odrze objęte są dzieci i młodzież w wieku 1-19 r.ż. Obowiązkowe szczepienia ochronne są wykonywane nieodpłatnie przez lekarza, który sprawuje nad dzieckiem opiekę medyczną w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia na świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej przy użyciu szczepionek zakupionych przez Ministra Zdrowia.

W przypadku osób dorosłych, które nie były szczepione również rekomenduje się uzupełnienie szczepień.

Szczepienie jest wykonywane szczepionką, która chroni równocześnie przed świnką i różyczką (szczepionka MMR).

**3. Dodatkowe informacje nt. choroby**

Odra jest ostrą chorobą wirusową, której można zapobiegać drogą szczepień ochronnych. W przebiegu choroby występuje gorączka, silny kaszel, wysypka plamisto - grudkowa, zapalenie spojówek ze światło wstępnym oraz nieżyt błony śluzowej nosa. Powikłania są częste - u małych dzieci najpowszechniej występuje zapalenie ucha środkowego oraz zakażenie żołądkowo-jelitowe z biegunką. Do powikłań wymagających hospitalizacji należą wirusowe zapalenie płuc oraz powikłania neurologiczne: zapalenie mózgu oraz zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Zachorowanie na odrę przed 2-5 rokiem życia prowadzi do zwiększenia ryzyka zachorowania w późniejszym okresie życia na podostre stwardniające zapalenie mózgu (SSPE), które pojawia się od kilku do kilkunastu lat od zakażenia wirusem odry i charakteryzuje się postępującym przebiegiem i nieuchronnie złym rokowaniem.

Wirus odry przenosi się przede wszystkim drogą powietrzną, osoba chora staje się zakaźna dla innych osób już w okresie objawów wstępnych (gorączka, kaszel), jeszcze na 5 dni przed pojawieniem się wysypki i pozostaje zakaźna do 5 dni po jej pojawieniu się.

Wrażliwe na odrę są wszystkie osoby, które nie nabyły odporności po szczepieniu (lub po przechorowaniu). Przejściowa (stopniowo wygasająca odporność) występuje również u niemowląt matek, które były szczepione przeciw odrze (lub ją wcześniej przechorowały).

Osoby chore na odrę niosą ryzyko przeniesienia zachorowań na inne osoby, które nie były szczepione przeciwko odrze np. ze względu na przeciwwskazania o charakterze medycznym (dzieci chore na nowotwory, osoby poddane leczeniu immunosupresyjnemu).